

04 Vraag van mevrouw Nahima Lanjri aan de staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Justitie, over "het dossier van de mogelijke uitwijzing van scoutsleider Scott Manyo" (nr. 11605)

04.01 Nahima Lanjri (CD&V): Mevrouw de minister, mijn vraag ging oorspronkelijk over het geval van Scott Manyo, maar ik heb er geen probleem mee om het niet over een individueel dossier te hebben, maar om de vraag wat open te trekken. De zaak van Scott Manyo zelf is opgelost. Ik wil enkel nog weten hoe de oplossing in elkaar zit, is dat een tijdelijke oplossing zolang hij studeert? Is zijn regularisatie intussen hangende en zal zij nog worden beoordeeld? Hoelang is hij nu zeker dat hij in ons land kan blijven en wat zijn de oplossingen op korte en op lange termijn?

Misschien is het belangrijker dat wij ons niet op individuele gevallen focussen, maar dat ik van dit moment gebruik maak om algemeen rond het beleid van de niet-begeleide minderjarigen te spreken. Dit is onder meer aan het licht gekomen naar aanleiding van Scott Manyo. Wij hebben vorig jaar hier in het halfroond mijn wetsvoorstel goedgekeurd waardoor er ondertussen een verbetering is gekomen in het statuut van niet-begeleide minderjarigen. Ondertussen is ook in het regeerakkoord een en ander opgenomen, met name dat wij ook het statuut van de voogden moeten verbeteren en dat wij ook voor de Europese niet-begeleide minderjarigen nog een aantal zaken moeten uitwerken. Er blijven nog een aantal vragen over niet-begeleide minderjarigen die ik u zou willen stellen. Wij vangen niet-begeleide minderjarigen hier op, of zij asiel vragen of niet. Het is onze regeling om ze te beschermen. Als hun asiel wordt afgewezen terwijl ze minderjarig zijn, dan hebben ze recht om hier te verblijven tot het moment waarop ze meerderjarig worden en het land worden uitgezet. Zo gebeurde dat ook met niet-begeleide minderjarigen uit Afghanistan.

Mijn vraag is heel concreet, wat is uw beleid rond gedwongen terugkeer naar Afghanistan van niet-begeleide minderjarigen die hier toegekomen zijn als niet-begeleide minderjarigen en op het moment dat ze 18 worden en hier een aantal jaren zijn verbleven, dan toch terug moeten? Dat brengt ons bij het probleem dat wij heel vaak zitten met jongeren waarvan sommigen asiel aanvragen en anderen niet omdat ze onder de regeling vallen. Na jaren zijn zij geïntegreerd in onze samenleving en op het moment dat ze meerderjarig worden, en ze niet in aanmerking komen voor asiel, worden ze uitgewezen. Mijn vraag is of niet kan worden gezocht naar een duurzame oplossing voor niet-begeleide minderjarigen op het moment dat ze 18 worden, want dan moeten zij plots hun studies afbreken.

Scott Manyo is een voorbeeld, maar hij is niet de enige. Daarom moeten wij het uitvergroten. Er zijn nog andere gevallen van jongeren die hier jaren verblijven en op het moment dat ze 18 worden in de problemen komen. Wat doet men met die gevallen? Ik weet dat zij de mogelijkheid hebben om dan een regularisatie te vragen, maar op zijn minst moet er toch voorzien worden in een soort van overgangsregeling, bijvoorbeeld zodat ze hun studies kunnen afmaken.

Ten slotte, wij zagen het ook bij Scott Manyo dat die gasten dan een tijd worden vastgehouden. Scott Manyo werd na een maand detentie terug vrijgelaten, en was die detentie dus nergens voor nodig. Ondertussen zijn er nog andere niet-begeleide minderjarigen die 18 worden en die in detentie worden genomen. Is dat noodzakelijk? Kan er geen andere vorm van toezicht zijn, zodat men toezicht heeft op die jongeren zodra ze 18 zijn? Is die detentie

wel noodzakelijk? Het gaat over jongeren die hier twee of drie jaar verblijven en hier nog naar school gaan en plots worden zij in detentie genomen.

Ik weet dat dit een moeilijke zaak is, maar ik vraag toch om hier met het nodige inzicht en de nodige menselijkheid beslissingen te nemen, eventueel in een ruimer Europees kader. Ik wil deze zaak van Scott Manyo aangrijpen omdat er momenteel nog andere Scotts zijn, die in dezelfde situatie zitten. Ik heb concrete voorbeelden van jongeren met andere nationaliteiten en andere namen, die hetzelfde probleem hebben, maar aan hun verhaal werd minder of helemaal geen ruchtbaarheid gegeven in de media. Het is belangrijk dat men iedereen op dezelfde manier behandelt of ze nu wel of niet in de publiciteit komen, want ze zijn allemaal even behartenswaardig.

Al wil dit niet zeggen dat men de deuren moet openzetten en iedereen een verblijfsvergunning moet geven, daarvoor heb ik ook nooit gepleit. Wij hebben echter wel een probleem. Wij houden die jongeren hier tot ze 18 zijn en van de ene op de andere dag vallen ze van een totale bescherming in het totale niets. Meer nog, ze kunnen opgesloten en gerepatriëerd worden. Zij vallen van het ene uiterste in het andere en dat is toch niet logisch.

04.02 Staatssecretaris Maggie De Block: Mijnheer de voorzitter, ik wil mevrouw Lanjri wel antwoorden, alleen heeft zij geen enkele vraag gesteld uit de ingeleide vraag. Het is dus een nieuwe mondelinge vraag.

Mevrouw Lanjri, u hebt uw vraag meer dan een maand geleden ingediend. Ik was niet van plan om zeer uitvoerig op het dossier van Scott Manyo in te gaan. Het verscheen al zeer uitvoerig in de media, niet door mij maar door anderen.

Intussen heeft betrokkene om uitzonderlijke redenen een tijdelijke verblijfstitel gekregen zodat hij zijn opleiding dit en volgend schooljaar kan voltooien. Daaraan zijn voorwaarden verbonden. Hij moet de studies waarvoor hij nu is ingeschreven blijven volgen. Het was een uitzonderlijke maatregel in uitzonderlijke omstandigheden.

Minderjarigen vallen inderdaad onder een andere procedure. Men gaat eerst na of de duurzame oplossing, het levenstraject zeg maar, in België of in het land van herkomst ligt. Bij minderjarigen vertrekt men altijd vanuit het belang van het kind. In de opvang wordt de begeleiding aangepast aan deze duurzame oplossing. Indien de duurzame oplossing niet in België blijkt te liggen — dit geldt slechts voor een klein aantal van de gevallen — wordt een bevel tot terugkeer gegeven.

Ik installeerde een werkgroep die zich moet buigen over de hele problematiek van zowel voorgedij, opvolging als begeleiding van de niet-begeleide minderjarigen. Ik ben akkoord als u zegt dat er een probleem is wanneer zij achttien jaar worden. Op dat moment vallen zij onder onze gewone wetgeving en zullen zij, naargelang de situatie en indien zij nog geen verblijfstitel hebben gekregen, hun aanvragen volgens de gewone wetgeving moeten doen.

Als u mij vraagt waarom het nodig was om, in afwachting van de beslissing, de jongere — al was hij toen wel al 20 jaar — in detentie te plaatsen, kan ik u het volgende antwoorden. Het ging om een illegaal verblijf van een twintigjarige en dan wil de procedure dat de betrokkene in een gesloten centrum verblijft. De wet werd gewoon toegepast, niet meer of niet minder.

Wat betreft de mogelijkheid tot het verzekeren van de terugkeer en de begeleiding is het nodig om in de thuislanden of de landen van herkomst met betrouwbare partners samen te kunnen werken om zo een betere integratie te krijgen. Op dit moment lopen er twee pilootprojecten in Marokko en Guinee. Naar aanleiding van een andere vraag heb ik dit al eens gezegd. Deze projecten moeten ondersteuning bieden aan de re-integratie van de niet-begeleide minderjarigen in hun thuisland. Deze projecten lopen sinds begin van dit jaar en het is nog wat vroeg om nu al daaruit lessen te trekken.

Ik wil meer inzetten op begeleiding richting integratie of op begeleiding richting terugkeer. Sommigen willen namelijk ook wel terugkeren naar hun land van herkomst omdat zij, eens hier, beseffen dat zij dit niet hebben verlangd. Ik meen dat dit een zeer moeilijk vraagstuk is waarover nog veel studiewerk zal moeten worden verricht. Ik heb ook contacten gehad met mijn Zweedse collega bevoegd voor asiel en migratie, omdat Zweden ook deelneemt aan het ERPUM-programma voor de terugkeer van niet-begeleide minderjarigen naar hun land van herkomst. Samen met de Duitsers en de Engelsen zitten zij in dit Europees programma dat op een vrijwillige basis is gestoeld.

Zelf ben ik er nog niet uit. Ik vind dat de wet geldt vanaf de leeftijd van 18 jaar. Vanaf 18 jaar vallen zij onder een andere wet en verliezen zij het statuut van bijzondere bescherming voor niet-begeleide minderjarigen. Enkel in het geval van een verlengde minderjarigheid geldt deze wet niet. Er zijn zelfs gevallen waarin er een uitzondering wordt gemaakt. Ik zal dan ook geen oplossing uitdokteren die tegen de algemene wettelijke bepalingen indruist. Dat is hoe ik de zaken zie.

Normaal gezien is mijn antwoord beter gestructureerd. Ik heb veel problemen die moeten worden opgelost in de werkgroep. Er zijn ook problemen waarvoor wij moeten overleggen met de Gemeenschappen. Dit overleg is momenteel aan de gang. Wij werken ook aan een protocolakkoord met de Gemeenschappen.

Dat is niet altijd gemakkelijk; de Gemeenschappen in België hebben ter zake een verschillende zienswijze. Ik werk wel aan een structurele oplossing. Immers, steeds meer onbegeleide minderjarigen komen ons land binnen. Hoeveel plaatsen wij ook bijmaken, steeds meer kinderen dienen zich ook via netwerken en trafikanten op ons grondgebied aan. Niet alleen kinderen, trouwens, maar ook mensen die beweren nog kind te zijn, maar toch ouder zijn dan achttien jaar. Betrokkenen zijn niet altijd degenen voor wie zij zich uitgeven. Vanaf achttien jaar vallen zij onder de gewone wettelijke bepalingen, zoals iedereen.

04.03 Nahima Lanjri (CD&V): Mevrouw de staatssecretaris, ik ben zeker niet iemand die u zou vragen om de wet niet toe te passen. Integendeel, in het wetsvoorstel dat wij vorig jaar mee goedkeurden, hebben wij juist aangegeven dat het de bedoeling zou zijn dat dit vanaf de leeftijd van 18 jaar geldt. Als wij weten dat zij de leeftijd van 18 jaar bereiken, dan moet de Dienst Vreemdelingenzaken op voorhand met die jongeren of met hun voogden contact opnemen om de komende situatie te bespreken. Die jongeren moet erop gewezen worden, wanneer zij over enkele maanden 18 worden, dat dit betekent dat zij niet langer onder die bescherming vallen, maar wel onder de gewone regeling, waarnaar zij dan ook moeten handelen. Gebeurt dat effectief zo door de Dienst Vreemdelingenzaken?

Vooraf wil ik het volgende aankaarten. Op dit ogenblik valt men van het ene uiterste in het andere. De jongeren genieten bescherming tot op de dag dat zij 18 zijn. Zij zitten in een opvangcentrum van de Gemeenschappen of een opvangcentrum voor asielzoekers. De dag

waarop zij 18 worden, worden zij onmiddellijk in detentie genomen omdat zij illegaal in ons land zijn. Ik neem echter aan dat er ook een zekere prioriteit gesteld kan worden. Louter het feit hier illegaal te zijn, hoeft toch niet meteen tot detentie te leiden? Anders denk ik dat wij met een probleem zitten. In de detentiecentra zullen wij dan niet voldoende opvangplaatsen hebben om iedereen op te vangen wiens verblijf ten einde loopt.

Mevrouw de staatssecretaris, ik zal mijn vraag in een volgende vergadering opnieuw stellen. Tegen dan hebt u een en ander met uw werkgroep wellicht verder uitgewerkt. Op dit ogenblik zitten wij namelijk met een probleem met een aantal jongeren, bijvoorbeeld enkele Afghanen die teruggestuurd worden naar Afghanistan, wat toch een land is waar er nog problemen zijn.

Het incident is gesloten.